

İNDİR

Yüce Allah'ın Hz. Ademle başlayan ve Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.) ile son bulan bütün peygamberler aracılığı ile göndermiş olduğu dinlerin hepsi insanların kendi menfaatleri içindedir. Dünya ve ahiret mutluluğunun kazanılması içindedir. Yanlışın doğrudan ayrılması, dünya sıkıntıları ile karşılaşılması, ahirette ise kaybedenlerden olunmaması içindedir. Peygamber Efendimiz ile bizlere gönderilen İslam ise büt&uumun dinlerin sonuncusu, kemali ve Allah-u Teala tarafından ahirete kadar gelecek insanlardan kabul edeceği tek dindir. Kur'an-ı Kerim ve Sevgili Peygamberimizin Hadisleri incelendiği zaman görülmektedir ki; İslam Dininde hük&uumumler beş gayeyle konulmuştur. Hük&uumumlerde, kulların mutlu ve huzurlu bir yaşam s&uumurmeleri için şu beş şey hedef tutulmuştur: 1– Canın Muhafazası, 2– Malın Muhafazası, 3– Dinin Muhafazası, 4– Aklın Muhafazası, 5– Neslin Muhafazası. İslam Dininin ana maksatları olarak ifade edilen maksad-i diniye yani beş ana prensip, İslam dininde herhangi bir konu hakkında fetva verirken gözetilmesi gereken prensiplerdir. Hangi konuda fetva verilmesi gerekirse gereksin bu beş ana prensibe uygunluk arz etmelidir. Müccedil;tehit, fetva vereceği konu hakkında gerekli büt&uumun bilgileri toplayıp, o konu ile ilgili naslara vakıf olduktan sonra, yorumlama ve g&uumuncelleme yapabilmeli, en önemlisi ise vermiş olacağı fetva maksad-i diniyye (beş ana gayeye) uygunluk arz etmelidir. Canın Muhafazası: İslam'da insan hayatı kutsal ve dokunulmazdır. Yaşamak bizlere yüklenmiş bir borçtur. Bu sebeple dinimiz insan hayatını her t&uumurü saldırdan korumuş, insanların canına kıymayı haram kılmış, kan davaları yasak kapsamı altına alınmış, intihar yasaklanmış, hayatı tehlikeye d&uumuş&uumuren şeylerden sakınmak ve bulaşıcı hastalıklardan korunmak gerekli kılınmıştır. Allah canı korumak için yeme, içme, giyme gibi bir takım zorunluluklar getirirken cana kastetmeyi engellemek için hem d&uumunyevi hemde uhrevi m&uumueyyideler getirmiştir. Kasten adam öld&uumurene kısas, diyet, cehennem ve azabı; hataen öld&uumurene kısas ve diyet cezaları uygulamasını getirmiştir. Ve yine işkence ve zul&uumum yapmayı, savaşta kadın, yaşlı çocuk ve din adamlarının öld&uumur&uumumesini yasaklamıştır.

وَمَنْ
يَقْتُلْ
مُؤْمِنًا
مُتَعَمِّدًا
فَجَزَاؤُهُ
جَهَنَّمُ
خَالِدًا
فِيهَا
وَغَضِبَ
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُ
وَاَعَدَّ
لَهُ

عَذَابًا
عَظِيمًا Kim bir mürümini
kasden öldürürse cezası, içinde temelli kalacağı cehennemdir. Allah ona
gazap etmiş, lanetlemiş ve büyük bir azap hazırlamıştır.[\[1\]](#)
مِنْ أَجْلِ
ذَلِكَ
كَتَبْنَا
عَلَى بَنِي
إِسْرَائِيل
14; أَنَّهُ مَنْ
قَتَلَ
نَفْسًا
بِغَيْرِ
نَفْسٍ أَوْ
فَسَادٍ فِي
الْأَرْضِ
فَكَأَنَّمَ
75; قَتَلَ
النَّاسَ
جَمِيعًا
وَمَنْ
أَحْيَاهَا
فَكَأَنَّمَ
75; أَحْيَا
النَّاسَ
جَمِيعًا
وَلَقَدْ
جَاءَتْهُمْ
رُسُلُنَا
بِالبَيِّنَ
75;تِ ثُمَّ
إِنَّ
كَثِيرًا
مِنْهُمْ
بَعْدَ
ذَلِكَ فِي
الْأَرْضِ
لَمُسْرِفُو
06;َ Bundan dolayı İsrâiloğullarına şöyle yazdık: Kim, bir cana kıymamış, ya da
yeryüzünde bozgunculuk yapmamış olan bir canı öldürürse, sanki
bütün insanları öldürümüş gibidir. Kim de onu(n hayâtını
kurtarmak sûretiyle) yaşatırsa, bütün insanları yaşatmış gibi olur. Andolsun
elçilerimiz onlara açık deliller getirdiler, ama bundan sonra da onlardan çoğ
yine yeryüzünde israf etmekte(aşırı gitmekte)dirler.[\[2\]](#) Rasulullah buyurdu ki:
وَالَّذِي
نَفْسِي
بِيَدِهِ
لَقَتْلُ

مُؤْمِنٍ
أَعْظَمُ
عِنْدَ
اللَّهِ مِنْ
زَوَالِ
الدُّنْيَا "Nefsim
kudret elinde olan Allah’a yeminler olsun ki; Müminin öldürülmesi,
Allah katında dünyanın yıkımından daha büyük (bir hâdise)dir.”[\[3\]](#)
Rasulullah buyurdu ki: مَنْ
قَتَلَ
رَجُلًا مِنْ
أَهْلِ
الذِّمَّةِ
لَمْ يَجِدْ
رِيحَ
الْجَنَّةِ،
وَإِنَّ
رِيحَهَا
لَيُوجَدُ
مِنْ
مَسِيرَةِ
سَبْعِينَ
عَامًا Kim bir zımmiyi kasten ve haksız yere
öldürürse o cennetin kokusunu alamaz. Halbuki onun kokusu yetmiş senelik
yoldan duyulur.[\[4\]](#) Rasulullah buyurdu ki: لَوْ
أَنَّ أَهْلَ
السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ
اشْتَرَكُوا
فِي دَمِ
مُؤْمِنٍ
لَأَكَبَّهُ
05;ُ اللَّهُ فِي
النَّارِ Eğer gök ve yer ehli bir
müminin kanını dökmede iştirak etseler, Allah onları cehenneme atardı.[\[5\]](#) Ebu Bekre
anlatıyor: Rasulullah buyurdular ki: «إِذَا
التَقَى
المُسْلِمَا
06;ِ
بِسَيْفَيْه
16;مَا
فَالقَاتِلُ
وَالمَقْتُو
04;ُ فِي
النَّارِ»، İki
Müslüman kılıçlariyla karşılaştıklarında öldüren de ölen de
cehennemdedir. فَقُلْتُ
يَا رَسُولَ

اللَّهِ
هَذَا
القَاتِلُ
فَمَا بَالُ
المَقْتُولِ
Dedim ki: “Ey Allah’ın Rasulü! Bu katildir fakat öldürülen niye
ateştedir? قَالَ:
«إِنَّهُ
كَانَ
حَرِيصًا
عَلَى قَتْلِ
صَاحِبِهِ»
“Çünkü o da arkadaşını öldürmek istiyordu!”[6]
Peygamberimiz kan davalarının yasalandığını şöyle bildirmiştir: “Ashabım!
Câhiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk
kan davası, Abdülmüttalib’ın torunu (amcalarımdan Hâris’ın oğlu)
Rabîanın kan davasıdır.”[7] Yine Sevgili Peygamberimiz intihar eden kişinin
 cehennemde intihar ettiği hal üzere cezalandırılacağını bizlere bildirmiştir.[8] Bu
hadisten hareketle İslam Alimlerince İntihar eylemi de büyük günahlar arasında
zikredilmiştir. Rasulullah buyurdular ki: «لَا
يَحِلُّ
لِمُسْلِمٍ
أَنْ
يُرَوِّعَ
مُسْلِمًا»
Müslümanın Müslümanı korkutması helal değildir[9] Rasulullah buyurdu ki:
«مَنْ
أَشَارَ
إِلَى
أَخِيهِ
بِحَدِيدَةٍ
48; فَإِنَّ
الْمَلَائِك
14;ةَ
تَلْعَنُهُ،
حَتَّى
يَدَعَهُ …» “Kim
kardeşine (tehdit için) bir demir parçası ile işaret ederse bunu bırakıncaya kadar
melekler ona lanet ederler.[10] Hayatı korumak için, zaruret halinde, haram şeyleri yemek
caizdir. اِنَّمَا
حَرَّمَ
عَلَيْكُمُ
الْمَيْتَةَ
وَالدَّمَ
وَلَحْمَ
الْخِنْزيرِ
وَمَا
اُهِلَّ بِه

لِغَيْرِ
اللّٰهِ
فَمَنِ
اضْطُرَّ
غَيْرَ بَاغٍ
وَلَا عَادٍ
فَلَا اِثْمَ
عَلَيْهِ
اِنَّ
اللّٰهَ
غَفُورٌ
رَحيمٌ “Allah size ancak ölüyü
(leşi), kanı, domuz etini ve Allah’tan başkası adına kesileni haram kıldı. Her kim bunlardan
yemeye mecbur kalırsa, başkasının hakkına saldırmadan ve haddi aşmadan bir miktar yemesinde
günah yoktur. Şüphe yok ki Allah çokça bağışlayan çokça
esirgeyendir.”[\[11\]](#) İslam’da işkence yapmak yasaklanmıştır: Rasulullah buyurdular
ki: وَلَا
تَغُلُّوا،
وَلَا
تَغْدِرُوا،
وَلَا
تَمْثُلُوا،
وَلَا
تَقْتُلُوا
وَلِيدًا، “Ganimette
hainlik yapmayınız, sözlerinize bağlı kalınız, insanların uzuvlarını kesmek suretiyle işkence
yapmayın, hiçbir çocuğu öldürmeyiniz.”[\[12\]](#) Bir kudsi hadis ise
şöyledir: لَا
تُمَثِّلُوا
بِعِبَادِي Allah buyurdu
ki: Kullarıma işkence yapmayın![\[13\]](#) Malın Muhafazası: İslam Dini, mülkiyet kazancını,
meşrû yolla elde etmeyi emretmiştir. Malın korunması ve muhafazası için en
güzel maddi ve manevi tedbirleri almıştır. Çalmak, gasp, yağma, rüşvet, gasp,
kumar, dolandırıcılık, aldatmak, hile, karaborsa, tefecilik, faiz, israf, haksız ve haram yolla elde
edilen mallar gibi gayr-i meşru kazançları haram kılmıştır. Zayi ve telef edilen mallar
için tazmin zorunluluğunu getirmiştir. Ayrıca zekat, sadaka ve benzeri uygulamalarla
başkalarının hakkını gözetmeyi de prensip haline getirmiştir. Bütün tedbirler mal
emniyetini sağlamak içindir. Kimsenin malına dokunulamaz. Başkasının
mülkünde tasarruf edilemez. يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُوا لاَ
تَأْكُلُوا
أَمْوَالَكُ
05;ْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِل
16; إِلاَّ أَنْ
تَكُونَ

تِجَارَةً
عَنْ تَرَاضٍ
مِنْكُمْ
وَلاَ
تَقْتُلُوا
أَنْفُسَكُمْ
إِنَّ اللهَ
كَانَ بِكُمْ
رَحِيمًا “Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hali müstesna, mallarınızı, batıl (haksız ve haram yollar) ile aranızda (alıp vererek) yemeyin. Ve kendinizi üldürmeysin. Şüphesiz Allah, sizi esirgeyecektir.”[14] Kur’an-ı Kerimde hırsızlık için çok ağır ceza getirilmiştir.
وَالسَّارِقُ
وَالسَّارِقَةُ
فَاقْطَعُوا
اَيْدِيَهُمَا جَزَاءً
بِمَا
كَسَبَا
نَكَالًا
مِنَ اللّٰهِ
Hırsızlık eden erkek ve kadının, yaptıklarına karşılık bir ceza ve Allah’tan bir ibret olmak üzere ellerini kesin.[15] Başkasına ait bir malı zor kullanarak almak anlamına gelen gasp İslam Dininde haram kapsamı altına alınmıştır. Rasulullah buyurdular ki: “Kim bir karış toprağı gasp ederse, Allah kıyamet gününde onu yedi kat yerden kafasına geçirir”[16] Rüşvet olarak alınan ve verilen şey haramdır. Rüşvet insanlar arası ilişkileri bozmakla kalmayıp, toplumsal birlikteliğe de zarar vermektedir. Abdullah ibn Ömer anlatıyor: " لَعَنَرَسُولُ
اللهِ صَلَّى
اللهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
الرَّاشِيَ
وَالْمُرْتَشِيَ Rasulullah rüşvet alana ve verene lanet etti.[17] Ailenin nafakasını, geçimini sağlamak için çalışmak ibadettir. Peygamber Efendimiz bir hadislerinde şüyle buyurmaktadır. “Malı uğrunda üldürülen şehittir; kanı uğrunda üldürülen şehittir; dini uğrunda üldürülen şehittir; ailesi uğrunda üldürülen şehittir.”[18] Haram kazançlardan olan ve elde bulunan malı artırmak şüyle dursun ziyana uğratan hususlardan biride faizdir. يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُواْ

اتَّقُواْ
اللّهَ
وَذَرُواْ
مَا بَقِيَ
مِنَ
الرِّبَا إِن
كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ “Ey iman edenler, Allah’tan sakının ve eğer inanmışsanız faizden artakalanı bırakın.”[\[19\]](#)
اَلَّذينَ
يَاْكُلُونَ
الرِّبٰوا
لَا
يَقُومُونَ
اِلَّا كَمَا
يَقُومُ
الَّذى
يَتَخَبَّطُهُ
الشَّيْطَانُ مِنَ
الْمَسِّ
ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمْ
قَالُوا
اِنَّمَاالْبَيْعُ مِثْلُ
الرِّبٰوا
وَاَحَلَّ
اللّٰهُ
الْبَيْعَ
وَحَرَّمَ
الرِّبٰوا “Faiz (riba) yiyenler, ancak kendisini şeytan çarpmış olanın kalkışı gibi çarplmış olmaktan başka (bir tarzda) kalkmazlar. Bu, onların: “Alım-satım da ancak faiz gibidir” demelerinden dolayıdır. Oysa Allah, alışverişi helal faizi ise haram kılmıştır.”[\[20\]](#) Dinin Muhafazası: Kişilerin istedikleri dini serbestçe seçmelerini, seçtikleri dinin kurallarını hiçbir müdahale ve sınırlamaya maruz kalmadan uygulamalarını, kendi dinleriyle ilgili eğitim almalarını, başkalarını eğitmelerini garanti altına alma hakkını ifade eder.
اُدْعُ اِلَى
سَبِيلِ
رَبِّكَ
بِالْحِكْمَةِ
وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ

وَجَادِلْهُمْبِالَّتِيهِىَاَحْسَنُ Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle ç ağır, onlara karşı en güzel metotlarla mücadele et.[\[21\]](#)

لَااِكْرَاهَفِىالدِّينِقَدْتَبَيَّنَالرُّشْدُمِنَالْغَىِّ Dinde zorlama yoktur, artık doğru eğriden ayrılmıştır.[\[22\]](#)

قُلْيَاأَيُّهَاالنَّاسُقَدْجَاءَكُمُالْحَقُّمِنْرَبِّكُمْفَمَنِاهْتَدَىفَإِنَّمَايَهْتَدِيلِنَفْسِهِوَمَنْضَلَّفَإِنَّمَايَضِلُّعَلَيْهَاوَمَاأَنَاعَلَيْكُمْبِوَكِيلٍ De ki: Ey insanlar! Size Rabbinizden Hak (Kur'an) gelmiştir. Artık kim doğru yola gelirse, ancak kendisi için gelecektir. Kim de saparsa, o da ancak kendi aleyhine sapacaktır. Ben sizin üzerinize vekil değilim. (Sadece tebliğ etmekle memurum).[\[23\]](#)

وَلَوْشَاءَرَبُّكَلَآمَنَفِىالْاَرْضِكُلُّهُمْجَمِيعًااَفَاَنْتَتُكْرِهُالنَّاسَحَتَّىيَكُونُوامُؤْمِنِينَ Ey

Mahmud! Eğer Rabbin dileseydi yeryüzümü; zümde bulunanların hepsi birden iman ederlerdi. O halde iman etsinler diye insanları sen mi zorlayacaksın? [24] Başkalarının kutsal değerlerine hakaret edilmez: وَلاَتَسُبُّواالَّذِينَيَدْعُونَمِنْدُونِاللهِفَيَسُبُّوااللهَعَدْوًابِغَيْرِعِلْمٍ… Allah’tan başka yalvardıklarına sömeyin ki, onlar da bilmeyerek aşırı gidip de Allah’a sövmesinler…[25]

Bu konudaki güz bir söz de şöyedir. Kristal bir köşkte oturuyorsan başkasının camına taş atma! Aklın Muhafazası: İnsanı diğer varlıklardan ayıran temel vasıf akıldır. Dini mükellefiyetlerin ilk şartı akıldır, İslam, akıllı insanlara hitap eder. Akıl dini anlama ve hususunda kitaplara ve peygamberlere muhtaçtır. Akıl vahiyle beslendiği müdçe gerçek manada görevini yerine getirmiş olur. Kur’an-ı Kerim’de 70 ten fazla ayette “düşünmez misiniz? akıl etmez misiniz?” gibi sözüklerin tekrarlanması ile aklın önemine vurgu yapılmaktadır. İslam, aklın muhafazası birtakım hükümleri getirmiştir. Aklı zehirleyen ve izâle eden her şey yasaklanmıştır. Örneğin; içki ve uyuşturucu maddeleri kullanmak yasaklanmıştır: يَاأَيُّهَاالَّذِينَآمَنُواإِنَّمَاالْخَمْرُوَالْمَيْسِرُوَالْأَنْصَابُوَالْأَزْلاَمُرِجْسٌمِنْعَمَلِالشَّيْطَانِفَاجْتَنِبُوهُلَعَلَّكُمْتُفْلِحُونَ“Ey iman edenler! İçki, kumar, (tapınmaya mahsus) dikili taşlar, fal okları ancak şeytanın amelinden birer murdardır. Onun için bunlardan kaçının ki muradınıza eresiniz.”[26] Neslin Muhafazası: Bir toplumun yükselmesi, o toplumun içindeki inançli, bilgili, şahsiyetli, çalışkan ve dürüst insanların mevcudiyetine bağlıdır. Nesillerini inançsızlık, bilgisizlik, tembellik, alkol, uyuşturucu, hayasızlık, hırsızlık, kumar gibi tehlikelerden korumayan milletlerin yarınları yoktur. يَا

اَيُّهَا
الَّذينَ
اٰمَنُوا
قُوا
اَنْفُسَكُمْ
وَاَهْلِيكُمْ
نَارًا
وَقُودُهَا
النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ… “Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun…[\[27\]](#) Bu ayet nazil olunca Hz. Ömer: “Yâ Rasûlallah! Nefislerimizi koruruz fakat ailemizi nasıl koruyabiliriz?” demişti. Rasulallah şöyle buyurdu: “Allah’ın sizi nehyettiği şeylerden onları nehyeder ve Allah’ın size emrettiği şeyleri onlara emrederseniz. Bu şekilde onları korumuş olursunuz.” Neslin muhafazası için yapılması gereken şeylerin başında, âile kurumunun korunması ve desteklenmesi gelmektedir. Bu sebepli dinimiz insanları evliliğe teşvik etmektedir. Rasulallah buyurdular ki: يَا
مَعْشَرَ
الشَّبَابِ
مَنِ
اسْتَطَاعَ
الْبَاءَةَ
فَلْيَتَزَوَّجْ
فَإِنَّهُ
أَغَضُّ
لِلْبَصَرِ
وَأَحْصَنُ
لِلْفَرْجِ
وَمَنْ لَمْ
يَسْتَطِعْ
فَعَلَيْهِ
بِالصَّوْمِ
فَإِنَّهُ
لَهُ وِجَاءٌ
“Gençler, içinizden evlenmeye gücü yeten evlensin. Zira evlenmek gözü (haramdan) daha çok yumdurucu, iffeti daha çok koruyucudur. Gücü yetmeyen ise oruç tutsun, çnkü orucun şehveti kıran bir özelliği vardır.”[\[28\]](#) Zina ise gayri meşru bir ilişkidir. Aile yuvasının kurulmasına engel olmakta, kurulan aile yuvalarının ise dağılmasına sebep olmaktadır.
وَلاَ
تَقْرَبُواْ
الزِّنَى
إِنَّهُ
كَانَ
فَاحِشَةً

وَسَاء

سَبِيلاً “Zina’ya yaklaşmayın. Çünkü o, son derece çirkin bir iştir ve çok

kötü bir yoldur.”[29] (İsra, 17/32) Hazırlayan: Mehmet

ERGÜN / Vaiz [1] Nisa, 4/93. [2] Maide, 5/32. [3] Nesai. [4] İbn Hanbel, Nesai. [5]

Tirmizi. [6] Buhari. [7] Buhari, İlim, 37. [8] Buhari, Tıb, 56. [9] Ebu Davud. [10] Müslim. [11]

Bakara, 2/173. [12] Buhari, Cihad, 3. [13] İbn Hanbel. [14] Nisa, 4/29. [15] Maide, 5/38. [16] Buhari,

Bedü’l-Halk, 2. [17] İbn Hanbel. [18] Ebu Davud, Sünnet, 29. [19] Bakara,

2/278. [20] Bakara, 2/275. [21] Nahl, 16/125. [22] Bakara, 2/256. [23] Yunus, 10/108. [24] Yunus,

10/99. [25] Enam, 6/108. [26] Maide, 5/90. [27] Tahrim, 6. [28] Buhari. [29] İsra, 32.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)